

Helsingfors, dnia 17 maja 1920.

T a j n e .

Finlandja.

Sytuacja wewnętrzna
i zewnętrzna.

Nacz. Dow. W.P. 5 egz.
Rtm. Bogusławski, Rewel 1 egz.

Zostaw tylko 1 egz.

Do

Naczelnego Dowództwa W.P., Sztab Generalny, Oddział II

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

w W a r s z a w i e .

Po zerwaniu rokowań o zawieszenie broni rząd fiński zachowywał się wyczekująco. Wewnątrz kraju zerwanie rokowań nie spowodowało żadnych objawów. Kozyńczenie naszej ofensywy zrobiło naogół wielkie wrażenie, ale równocześnie i obawy skutków takiego samodzielnego kroku, gdyż Finlandja dobrze zdaje sobie sprawę, czym byłoby dla niej nasze niepowodzenie.

Lewica zaś podjęła alarm i podejrzenie, że rokowania w Rajajokach były umyślnie zerwane z powodu tajnego układu pomiędzy rządami Finlandji i Polski.

Socjaliści wnieśli do sejmu interpełację w sprawie rokowań pokojowych z Sowdepją i wyjaśnienie, jakie układy zawarto z Polską. Sejm odroczył posiedzenie do 28 maja i dopiero wówczas da odpowiedź socjalistom.

Rząd nie czuje się pewnym i obawia się obalenia przez lewicę. Dla przeforsowania pokoju socjaliści zdecydowali się na ewentualne wstąpienie do rządu. W tym celu odbyło się powszechne głosowanie socjalistów.

W piśmie socjalistycznym "Sosialidemokraatti" zjawiły się wrogie dla nas artykuły, ostrzegające Finlandję przed wciągnięciem w wojskową politykę Polski. W załączeniu przedkładam te artykuły w tłumaczeniu.

(zał. Nr. 1)

Po długiej przerwie otrzymał rząd fiński od Cziczerina propozycję rozpoczęcia rokowań pokojowych bez wznowienia rokowań o zawieszenie broni. Rząd fiński odpowiedział Cziczerinowi, że zasadniczo zgadza się i zastrze-

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

30

138

Jednocześnie rząd fiński wysłał depeszę do Warszawy z zapytaniem o możliwym terminie wspólnych rokowań z bolszewikami. Wymiana depesz między Cziczerinem a rządem fińskim, jakoteż treść depeszy, wysłanej przez rząd fiński do Warszawy jest załączona przy niniejszym (zał. Nr. 2).

Widocznie rząd fiński nie wyzyska obecnej sytuacji dla otrzymania lepszych warunków i nie rozpocznie rokowania bez porozumienia się z nami. Jednak należy podkreślić, że rząd fiński nie zdecyduje się na rozpoczęcie akcji wojskowej bez groźby ataku ze strony bolszewików. A to z powodu: wpływu Anglii i obawy rządu przed lewicą (to ostatnie rząd przesadza).

Zachowanie obecnej sytuacji względem bolszewików i zwlekanie możliwie najdłużej z rozpoczęciem rokowań jest możliwym do osiągnięcia celem naszej polityki.

Widocznem jest ze strony bolszewików dążenie do szybkiego zakończenia rokowań z Finlandją. Przegrupowania ~~na~~ wojsk na granicach Finlandji i drobne utarczki patroli wskazują na zdenerwowanie wśród bolszewików.

W takim położeniu ^{Finlandji} groźba natarcia ze strony bolszewików już mogłaby zupełnie zmienić sytuację i wywołać zbrojny opór ze strony Finlandji (naczelnictwo ma plan uprzedzenia ofensywy bolszewickiej).

Zjazd komunistów.

Odłam skrajnych socjalistów zaczął tworzyć w Finlandji umiarkowaną partję komunistyczną. 13 maja była w Helsingforsie zwołana konferencja komunistów bez przeszkód ze strony władz. Zjechało się 75 delegatów.

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

W drugim dniu zjazdu, kiedy weszła na obrady sprawa przyłączenia się do - ej międzynarodówki, policja uznała to za wykroczenie przeciwko władzy państwowej i zamknąwszy zebranie, aresztowała 13 przywódców.

Zamierzona konferencja w Helsingf.

Koła umiarkowane wniosły do sejmu interpelację, jakie środki zamierza rząd przedsięwziąć dla przeciwdziałania bolszewickiej propagandzie. Prezydent ministrów, Erich, zakomunikował naszemu zastępcy dyplomatycznemu o zamiarze rządu fińskiego zwołania konferencji w Helsingforsie

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

państw Skandynawji i Polski w celu omówienia wspólnych środków dla walki z propagandą bolszewicką. w państwach, przyjmujących udział w konferencji. Dotychczas niema odpowiedzi od naszego rządu.

Sprawy wojskowe przedkładam w osobnym raporcie.

2 załączniki.

Attache wojskowy

M. P. P. P.

pułkownik.

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

NOTA MINISTRA SPRAW ZAGRANICZNYCH HOLSTIEGO DO

CZICZERINA

z d. 14. v. 20.

Le quatorze mai votre radio onze mai numéro 1366.

Le gouvernement Finlandais virgule restant animé d'un sincère désir de rétablir la paix et les bonnes relations entre la Finlande et la Russie virgule consent malgré l'interruption des négociations d'armistice à entrer en pourparlers de paix avec le Gouvernement Soviétique point Le Gouvernement Finlandais fera prochainement des propositions relatives à la place et à la date des négociations.

Nota Cziczzerina do Ministra Spraw Zagranicznych p.i. ERICHA
Attache Wojskowy Państwa Polskiego
z d.11.V.20. w FINLANDJI

L. 22. _____

Les négociations entamées entre la Russie et la Finlande Rajajoki dans le but de la conclusion d'un armistice entre les deux états en sont heurtées à des difficultés sérieuses. L'examen de ces difficultés démontre que le caractère même de ces négociations devait y amener. Un armistice n'étant point une paix définitive des demandes des précautions militaires furent mises en avant spécialement par la Finlande qui étaient inacceptables pour l'autre partie, tandis que la conclusion d'une paix définitive priverait des exigences de précautions militaires provisoires de tout raison d'être. Ces mêmes considérations d'ordre militaire ne (peuvent) purent d'autre part point être isolées des considérations d'ordre politique, dont la vraie place aurait dû être à une conférence de paix définitive. Les stipulations d'un armistice qui faisaient l'objet des négociations de Rajajoki devaient forcément être considérées sous l'angle de la paix définitive, dont l'armistice serait le précurseur, ce qui aggravait à l'extrême les divergences d'ordre militaire déjà assez sérieuses en elles-mêmes. Les concessions réciproques inhérentes à des négociations de paix définitive et relatives aux conditions de cette paix n'étaient en même temps point possible au même degré durant une conférence dont l'objet n'était pas la conclusion de la paix. L'expérience de Rajajoki a donc clairement démontré que ce n'est que sur la base de la conclusion d'un traité de paix que les divergences entre la Russie et la Finlande peuvent être facilement aplanies et un accord durable conclu entre elles. Le gouvernement russe croit donc le moment venu en vue de cette expérience pour procéder avec la Finlande à la convocation d'une conférence de paix. Il fait en conséquence au gouvernement finlandais la proposition formelle d'entrer avec lui en pourparlers dans le but de la conclusion d'un traité de paix entre les deux pays.

PLSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

PLSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

34
142